

'Regionale samenwerking sociaal domein – beleidskaders als houvast en meetlat voor de gemeenschappelijke regeling'

Inleiding en context

De gemeenten Woerden, Montfoort, Oudewater, De Ronde Venen en Stichtse Vecht werken al geruime tijd in een netwerksamenwerking in het sociaal domein, met name op het gebied van jeugdhulp en delen van de Wet maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Deze samenwerking vindt momenteel grotendeels plaats via regionale afspraken en dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).

De vijf gemeenten bereiden nu een volgende stap voor in deze samenwerking: het oprichten van een gemeenschappelijke regeling (GR) voor het sociaal domein. In deze nieuwe organisatie worden onder meer taken rond regionale inkoop, contractmanagement en beleidsontwikkeling samengebracht.

In de raadsvergadering van 5 maart 2026 is besloten tot het treffen van de Gemeenschappelijke regeling. In het debat ging veel aandacht uit naar de bestuurlijke inrichting en de governance van de nieuwe samenwerking. Over verschillende zaken als financiën volgt in juli 2026 nog een update.

Hoewel de gemeenschappelijke regeling een belangrijke organisatorische stap vormt, staat deze niet op zichzelf. De regionale samenwerking is inhoudelijk gebaseerd op de Regiovisie Jeugdhulp en Wmo Utrecht-West 2025-2029. Daarnaast werkt de gemeente Woerden lokaal vanuit de Maatschappelijke Agenda 2023-2027, die het integrale beleidskader vormt voor het sociaal domein.

De rekenkamer vindt het relevant niet alleen in te zoomen op de kenmerken van de Gemeenschappelijke regeling, maar juist ook uit te zoomen en het bredere beleidskader waarbinnen de samenwerking plaatsvindt voor ogen te houden. De regiovisie en de maatschappelijke agenda beschrijven als blijvende waarden immers de doelen, ambities en uitgangspunten van het beleid. Daarmee kunnen zij fungeren als normatief kader en meetlat voor de prestaties en resultaten van de regionale samenwerking. Dit kan bijvoorbeeld gelden bij de inkoopdoelstellingen.

Daarnaast heeft Woerden al ervaring met regionale samenwerking via dienstverleningsovereenkomsten. Deze bestaande praktijk biedt een belangrijke bron van 'lessons learned' voor de toekomstige gemeenschappelijke regeling.

Tegen deze achtergrond wil de rekenkamer onderzoeken in hoeverre de bestaande beleidskaders voldoende richting en houvast bieden voor de nieuwe samenwerking en in hoeverre zij gebruikt kunnen worden als meetlat voor de verwachte prestaties en resultaten van de gemeenschappelijke regeling.

Het onderzoek kijkt daarbij zowel terug (ervaringen met de huidige netwerksamenwerking), beziet de basis in het beleidskader en kijkt vooruit (voorwaarden voor effectieve sturing op de nieuwe GR).

Doel van het onderzoek

Het onderzoek heeft als doel om:

1. te beoordelen welke elementen van de Maatschappelijke Agenda en de Regiovisie een helder en toetsbaar kader vormen voor de toekomstige regionale samenwerking in het sociaal domein;
2. te bepalen in hoeverre deze beleidskaders kunnen functioneren als houvast en meetlat voor de prestaties en resultaten van de toekomstige gemeenschappelijke regeling;
3. lessen te trekken uit de huidige samenwerking via dienstverleningsovereenkomsten;
4. aanbevelingen te formuleren voor toekomstige kaderstelling, monitoring en sturing door de gemeenteraad.

Het onderzoek moet daarmee niet alleen inzicht geven in het huidige beleid, maar ook een duurzaam referentiekader bieden voor de gemeenteraad bij de beoordeling van de prestaties van de gemeenschappelijke regeling in de komende jaren.

Onderzoeksvragen

Hoofdvraag

In hoeverre bieden de Maatschappelijke Agenda van Woerden en de Regiovisie Jeugdhulp en Wmo Utrecht-West een duidelijk, samenhangend en toetsbaar kader dat kan functioneren als houvast en meetlat voor de verwachte prestaties en resultaten van de toekomstige Gemeenschappelijke Regeling in het sociaal domein.

Deelvragen

Beleidskaders

1. Welke doelen, ambities en prioriteiten voor het sociaal domein zijn vastgelegd in de Maatschappelijke Agenda van Woerden?
2. Welke doelen, opgaven en werkwijzen voor regionale samenwerking zijn vastgelegd in de Regiovisie Jeugdhulp en Wmo Utrecht-West?
3. In hoeverre liggen de doelstellingen en uitgangspunten van de regiovisie en de ambities en prioriteiten uit de maatschappelijke agenda van Woerden in lijn met de doelen en uitgangspunten van de gemeenschappelijke regeling?

Houvast en meetlat voor de gemeenschappelijke regeling

4. In hoeverre bevatten de maatschappelijke agenda en de regiovisie concrete doelen, indicatoren of verwachtingen die gebruikt kunnen worden als meetlat voor de prestaties van de toekomstige gemeenschappelijke regeling?
5. In hoeverre bieden de beleidskaders voldoende aanknopingspunten voor de gemeenteraad om te sturen op prestaties, resultaten en maatschappelijke effecten van de regionale samenwerking?

Huidige samenwerking en lessen

6. Hoe functioneert de huidige regionale samenwerking in het sociaal domein via dienstverleningsovereenkomsten in de praktijk?
7. Welke sterke punten, knelpunten en leerervaringen uit deze huidige samenwerking zijn relevant voor de inrichting en werking van de toekomstige gemeenschappelijke regeling?

Blik vooruit

8. Welke aandachtspunten en randvoorwaarden zijn van belang om de toekomstige gemeenschappelijke regeling zodanig te laten functioneren dat de gemeenteraad effectief kan sturen op prestaties, resultaten en maatschappelijke effecten?

Over de gemeente Woerden

Woerden is een historische stad met ongeveer 54.000 inwoners, gelegen in het Groene Hart van Nederland. De gemeente kent een actieve en betrokken gemeenteraad, die goed onderbouwde en duidelijke raadsvoorstellen belangrijk vindt voor een efficiënte besluitvorming.

Wat is de Rekenkamer?

De rekenkamer van Woerden heeft als taak om onafhankelijk onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid en uitvoering.

De rekenkamer ondersteunt hiermee de gemeenteraad bij haar kaderstellende en controlerende rol. Door middel van onafhankelijk onderzoek draagt de Rekenkamer bij aan een transparante en effectieve overheid. De bevindingen van de commissie zijn bedoeld om de kwaliteit van gemeentelijk beleid en uitvoering te verbeteren.

Verwachtingen van de offerte

Wij vragen onderzoeksbureaus om een gedetailleerde offerte te sturen die de volgende onderdelen bevat:

1. **Onderzoeksvoorstel:** Geef een overzicht van hoe u dit rekenkameronderzoek zou aanpakken. Beschrijf de methoden die u van plan bent te gebruiken en de onderzoeksvragen die u wilt beantwoorden. Eventuele aanpassingen of suggesties in de onderzoeksvragen zijn welkom.
2. **Plan van aanpak:** Stel een duidelijk plan op waarin u aangeeft hoe u het onderzoek zult uitvoeren. Denk daarbij aan de fasen van het onderzoek en de te verwachten resultaten. Beschrijf ook hoe u de gemeente Woerden en haar specifieke situatie meeneemt in het onderzoek.
3. **Planning:** Geef een overzicht van de tijdslijn van het onderzoek, met daarin mijlpalen en oplevermomenten. Het onderzoek dient afgerond te zijn vóór 31 januari 2027.
4. **Kostenoverzicht:** Geef een gedetailleerd overzicht van de kosten, inclusief urenverdeling, eventuele onkosten, en de totaalprijs die past binnen het budget tussen € 17.500,- en € 20.000,- ex btw.
5. **CV's van de onderzoekers:** Voeg de CV's van de onderzoekers toe die betrokken zullen zijn bij het project. Licht de relevante ervaring en kwalificaties toe die bijdragen aan een succesvolle uitvoering van dit onderzoek. Heeft u bijvoorbeeld eerder (rekenkamer)-onderzoek gedaan naar gemeenschappelijke regelingen of sturen op afstand, wilt u dat dan vermelden?

Inzendtermijn en procedure

Uw offerte ontvangen wij graag uiterlijk donderdag 27 augustus. U kunt deze sturen naar rekenkamer@woerden.nl. Na ontvangst van de offertes zal de rekenkamer de ingediende voorstellen beoordelen op basis van kwaliteit, creativiteit en ervaring. De besprekingen van de offertes zullen plaatsvinden op dinsdagavond 15 september 2026. Mogelijk maakt de rekenkamer een selectie uit de ontvangen offertes.

Wij kijken uit naar uw voorstel.

Met vriendelijke groet,

Anouk van Aarsen
Voorzitter Rekenkamer Woerden